

1. Testa nosaukums

AMONJAKS

2. Angļu val. - *Ammonia*

3. Īss raksturojums

Amonjaks ir primārais aminoskābju sabrukšanas produkts, kas sintezējas visos orgānos. Normālos fizioloģiskos pH apstākļos amonjaks atrodams jonizētā formā. Hiperamoniēmija ir slāpekļa metabolisma strukturālu vai funkcionālu traucējumu rezultāts aknās.

Amonjaka mērījumu veic, diagnosticējot un ārstējot smagas aknu slimības - cirozi, hepatītu un Reja sindromu. Indicēts agresīvas ķīmijterapijas, valprojskābes terapijas gadījumos, ja klīniski novēro neiromuskulārus un smadzeņu darbības traucējumus.

4. Metode - kinētiskā reakcija.

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - violets stobriņš (antikoagulants EDTA).
- Asiņu uzglabāšanas laiks:
  - stobriņu tur ledus ūdenī, plazmu nolej 30 minūšu laikā;
  - ledusskapī (2-8 °C) plazma - 3 stundas;
  - ja ilgāk, tad sasaldē (-20°C) - 3 dienas.
- Izmeklējamais materiāls - plazma.

6. Referentās vērtības

Bērni:

Līdz 6. dienai:	< 134 μmol/l
Līdz 1 mēnesim:	21-95 μmol/l
Līdz 2 mēnešiem:	18-74 μmol/l
Līdz 15 gadiem:	17-68 μmol/l
Sievietes:	19-63 μmol/l
Vīrieši:	21-71 μmol/l

7. Ietekmējošie faktori

Fiziska piepūle, medikamenti (sulfasalazīns/sulfapiridīns).

Lipēmija, hemolīze, parauga glabāšana istabas temperatūrā rezultātu var paaugstināt.

8. Novirzes no normas

↑ Acidēmija, acidūrija, azotēmija, aknu ciroze, encefalopātija.

↓ Smēķēšana, hipertensija, nieru bojājums.